

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ภูมิหลัง

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย พุทธศักราช 2475 กระแสการเรียกร้องในเรื่องประชาธิปไตยได้เริ่มมีบทบาทเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่านักวิชาการหลายท่านจะเห็นว่าก้าวเดินของประชาธิปไตยจะเป็นไปอย่างเชื่องช้าและจะไม่ค่อยประสบผลสำเร็จก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเมื่อ พ.ศ. 2475 ได้เร่งผลต่อการนำไปสู่จุดของการเปลี่ยนแปลง ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง จนกระทั่งได้นำไปสู่กระแสการปฏิรูปสังคมการเมืองในเวลาต่อมา โดยเฉพาะการปฏิรูปในเรื่องการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีอำนาจและบทบาทในการปกครองดูแลตนเองมากขึ้น (ปัญญาเศรษฐ พันธ์สุวรรณ. 2545 : 1) จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยได้ให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ ส่วนท้องถิ่น (สมชาย บำรุงทรัพย์. 2548 : 105)

ในสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในอดีตนั้นประเทศไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง สาเหตุที่สำคัญคือประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนกระบวนการทางการเมือง การเข้ามาสู่ระบบการเมืองโดยมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นหลัก ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะประสบปัญหาทางด้าน การปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่รัฐบาลก็ได้พยายามแก้ไข ปัญหาอย่างจริงจัง พยายามส่งเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในหน่วยเล็กถึงระดับชุมชน โดยการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ให้ประชาชนในตำบลและหมู่บ้าน ได้เรียนรู้ การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ

ในปี พ.ศ. 2535 คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายที่จะปรับปรุงการบริหารงานในระดับตำบล โดยได้แสดงต่อรัฐสภาเมื่อ

วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2535 นโยบายด้านการเมืองและการบริหารราชการ ข้อ 1.10 ไว้ว่า (เสาวนีย์ ชินสิทธิ์รัตน์, 2545 : 1)

“จะกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น โดยจัดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นทุกระดับ ตลอดจนเพิ่มบทบาทและอำนาจการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้อำนาจในการกำหนดนโยบายการพัฒนา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการวางผังเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตยและจะส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”ในระดับตำบลเป็นนิติบุคคลเพื่อความคล่องตัว และร่วมแก้ปัญหาของประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

เพื่อให้สอดคล้องคล้อยกับนโยบายดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่า สภาตำบลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน สมควรปรับปรุงฐานะและการบริหารเสียใหม่ ให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากขึ้น รวมทั้งให้มีการยกฐานะของสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาโดยมีการปรับปรุงแก้ไขและได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 53 ก วันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 เป็นผลให้สภาตำบลจำนวน 6,216 แห่งได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (เสาวนีย์ ชินสิทธิ์รัตน์, 2545 : 2)

การปกครองท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) โดยรัฐหรือรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเอง และจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีอิสระตามสมควรในขอบเขตของกฎหมาย การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นนี้ทำให้เกิดสภาพการปกครองตนเอง หรือการปกครองในท้องถิ่น (Local self government) (วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, 2539 : 345) ความสำคัญดังกล่าวเห็นได้จาก มาตรา 281 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น สามารถปกครองตามหลักการปกครองตนเอง นอกจากนี้ มาตรา 283 วรรคสองยังกำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. 2550 : 112 – 113)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทย ซึ่งเป็นผลแห่งความพยายามในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้ถึงมือประชาชน อันเป็นรากฐานของการปกครองประเทศ โดยได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการหลังจากที่มีการประกาศใช้ให้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้สภาตำบลที่มีอยู่เดิม มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมา 3 ปี คิดต่อกันโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2538 เป็นต้นมา (สถาบันดำรงราชานุภาพ และกรมการปกครอง. 2540 : 1)

สืบกว่าปีที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดไว้ และนอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่นได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม ซึ่งหมายถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 การระสำคัญคือการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ (วุฒิสภา ตัน โขษ. 2546 : 42) การกำหนดแผนและขั้นตอนในการกระจายอำนาจต้องจัดทำแผนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ จึงก่อให้เกิดแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 โดยแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ระบุกิจกรรมสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการอยู่ 2 รูปแบบ คือ “เลือกทำโดยอิสระ” และ หน้าที่ต้องทำ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริม การลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญา

ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมภารกิจถ่ายโอน จำนวน 245 เรื่อง มีส่วนราชการถ่ายโอนภารกิจ 50 กรม ใน 11 กระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 2 – 3)

จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 519 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 4,341,716 ไร่ การปกครองแบ่งออกเป็น 18 อำเภอ และมีองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้นจำนวน 125 แห่ง (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์. 2550 : 10) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ได้รับการจัดตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้อำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มเติมขึ้นจากที่มีอยู่เดิมอีก 31 ภารกิจ และภารกิจอื่น ๆ ที่รองรับการถ่ายโอนอย่างต่อเนื่อง ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจด้านงานที่มากขึ้น ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีรายงานการวิจัยของ จธิสรร์ค์ อินทร์ตรา โดยได้ประเมินผลนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ผลการประเมินในส่วนของพนักงานส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานประจำพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอยู่ในระดับมากซึ่งสามารถสรุปได้ว่านโยบายกระจายอำนาจสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสำเร็จในระยะแรกเริ่มแล้ว ในปี พ.ศ. 2547 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะด้านภารกิจและอำนาจหน้าที่ในภาพรวมพบว่าส่วนราชการที่ถ่ายโอนยังขาดการประสานงานกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอน และยังไม่ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ บางหน่วยงานยังขาดความชัดเจนในการถ่ายโอนภารกิจ ไม่ถ่ายโอนภารกิจอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสับสนในแนวทางปฏิบัติ นอกจากนี้ บางหน่วยงาน ถ่ายโอนงานที่ไม่มีคุณภาพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการถ่ายโอนถนนหรือเครื่องสูบน้ำที่ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพชำรุด (สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2547 : 16)

ในปีถัดมา ศูนย์พัฒนาการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้ติดตามประเมินผลการถ่ายโอนภารกิจ ในส่วนผลการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตพื้นที่ 10 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ นครพนม และมุกดาหาร

จากภารกิจถ่ายโอนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 ด้าน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นจังหวัดที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต มากที่สุด รองลงมา คือ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ โดยมีการดำเนินการตามนโยบายกระจายอำนาจแล้วอยู่ในระดับน้อยมาก และองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับ การถ่ายโอนภารกิจ (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2548 : 96)

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ การให้บริการสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และในฐานะผู้ปฏิบัติงานในหน่วย การปกครองท้องถิ่นจึงมีความสนใจที่จะรู้ถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามนโยบายกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามภารกิจการกระจายอำนาจ 6 ด้าน ว่ามีระดับการดำเนินการมากน้อยเพียงใด ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และพัฒนาการปกครองในรูปแบบการกระจายอำนาจต่อไป

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล และจำนวนประชากรในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์

### สมมติฐานของการวิจัย

1. องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีรายได้ต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างกัน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีจำนวนประชากรต่างกัน การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างกัน

### ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. **ด้านเนื้อหา** ผู้วิจัยนำกรอบการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านภารกิจและอำนาจหน้าที่ ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ภารกิจ 6 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 3-4)

- 1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
  - 1.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต
  - 1.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
  - 1.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และ
- การท่องเที่ยว
- 1.5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
  - 1.6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. **พื้นที่วิจัย** การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์

### 3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้ นายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 500 คน เป็นประชากรในการวิจัย

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 500 คน โดยวิธีการหากกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 727) จำนวน 222 คน

### 4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

#### 4.1 ตัวแปรอิสระ

##### 4.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) จำนวนประชากร

#### 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจ

การปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

##### 4.2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

##### 4.2.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

##### 4.2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

รื้อย

##### 4.2.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และ

การท่องเที่ยว

##### 4.2.5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

แวดล้อม

##### 4.2.6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

### 5. ระยะเวลาในการวิจัย ใช้เวลาในการวิจัยระหว่างเดือน พฤษภาคม 2551 -

ตุลาคม 2551

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบันฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในที่นี้หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์

2. การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในกรบริการสาธารณะ โดยมี 6ภารกิจ ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนลาดยางในตำบลการจัดให้มีถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน การจัดให้มีถนนลูกรังลูกริ่ง หรือถนนถ้ำเดียวผลผลิตทางการเกษตร การวางร่องระบายน้ำในหมู่บ้าน/ชุมชน การขุดสร้างหรือปรับปรุงคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรการสร้างหรือบำรุงรักษาแหล่งน้ำ สายน้ำ หรือฝายน้ำตื้น การขุดลอกแหล่งน้ำหรือคลองธรรมชาติ การดำเนินโครงการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าหรือจัดให้มีเครื่องเครื่องสูบน้ำเข้าไร่นาเกษตร การควบคุมอาคาร การวางผังเมืองหรือการขออนุญาตสิ่งปลูกสร้างในตำบล การก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน ประปาบาดาล หรือประปาผิวดิน และการจัดให้มีตลาดและการควบคุมตลาดในตำบล

2.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพในตำบล การสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสตรีในตำบล การสนับสนุนกิจกรรมหมู่บ้าน การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับหน่วยงานการศึกษา สนับสนุนอาหารเสริม (นม) สนับสนุนอาหารกลางวันอย่างเพียงพอ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การรวบรวมส่งเสริมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือโรคระบาดทางพืชการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์หรือการปลูกลำไย การส่งเสริมเลี้ยงชีพผู้สูงอายุ เยาวชนพิการ เยาวชนผู้เปราะบางอย่างทั่วถึง การจัดให้มีสถานกีฬาอเนกประสงค์ หรือสถานที่นันทนาการระดับตำบล การจัดหาอุปกรณ์กีฬาให้กับประชาชนหรือเยาวชนในตำบล การส่งเสริมการศึกษาก่อนวัยเรียนหรือ

ปฐมวัย การจัดให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และการเฝ้าระวังและป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในท้องถิ่น

2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ การดำเนินงานการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำถังจำหน่ายที่รักษาความปลอดภัยตามตู้ยาม หรือจุดตรวจระดับตำบล การควบคุมดูแลการจัดทำทะเบียนสัตว์พาหนะการควบคุมดูแลจัดตั้งสถานบริการต่าง ๆ ในตำบล การช่วยเหลือผู้ประสาเถียงกัน การควบคุมดูแลการอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และ การตรวจตราการขายสุรา ยาสูบ ตามกฎหมาย

2.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล การการควบคุมดูแลโรงงานหรือสถานประกอบการขนาดเล็กในตำบล การบรรจุแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาท้องถิ่น การปรับปรุงดูแลบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยวในตำบล และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในตำบล

2.5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาและอนุรักษ์ป่าชุมชน การปรับปรุงฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การจัดการขยะมูลฝอยในตำบลที่ถูกวิธี การดูแลรักษาและพัฒนาที่ดินในตำบล การดูแลรักษาคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกัน การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม/การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การเฝ้าระวังและป้องกันสิ่งแวดล้อมในตำบล การควบคุมหรือป้องกันไฟฟ้า และการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านมลพิษในตำบล

2.6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การดูแลรักษาโบราณสถานในตำบล การจัดกิจกรรมอนุรักษ์โบราณสถานในตำบล การสนับสนุนหรือจัดให้มีกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมในตำบล การสนับสนุนหรือจัดให้มีกิจกรรมงานประเพณีตามเทศกาลต่าง ๆ และการส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. รายได้ หมายถึง เงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้มาจากการจัดเก็บเองและจากเงินอุดหนุนของรัฐบาล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งรายได้เป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ต่ำกว่า 8,000,000 ล้านบาท

3.2 มากกว่า 8,000,000 ล้านบาทขึ้นไป

4. จำนวนประชากร หมายถึง จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งระดับรายได้เป็น 4 ช่วง คือ

4.1 2,000 - 5,000 คน

4.2 5,001 - 8,000 คน

4.3 7,001 - 8,000 คน

4.4 มากกว่า 8,001 คน ขึ้นไป

#### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะที่ได้สามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำมาเป็นข้อพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณหรือภารกิจถ่ายโอนภารกิจ